

SDG 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar

2015 yılında Birleşmiş Milletler Üye Devletleri tarafından kabul edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG'ler), küresel bir ortaklık içinde gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler için acil bir eylem çağrısıdır. Bu bağlamda yoksulluğu ve diğer yoksunlukları sona erdirmenin, sağlık ve eğitimi iyileştiren, eşitsizliği azaltan ve ekonomik büyümeyi teşvik eden stratejilerle el ele gitmesi gerekmektedir. Aynı zamanda iklim değişikliği ve onun zorunlu göç gibi etkileriyle mücadele edilmesi, doğal çevrenin korunmasına yönelik çalışmaların planlanması Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında ele alınmaktadır. Her ne kadar Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri yüksek öğrenime odaklanmasa da bu hedeflere 2030 yılına kadar ulaşılabilmesi için herkesin harekete geçmesi gerekmektedir. Finansal kaynaklar, bilgiyi ve uzmanlığı bir araya getirerek farklı sektörler ve aktörler birlikte çalışmalıdır. Üniversiteler de bu alandaki paydaşlardan biridir.

Times Yüksek Öğrenim Etki Sıralaması, dünya çapında daha fazla genç mülteci kadın ve erkeğin yüksek öğrenime erişmesini ve 17 küresel Sürdürülebilir Kalkınma Hedefine ulaşma hareketinin bir parçası olabildiğini sağlamanın önemli ve yenilikçi bir yolu olarak ortaya çıkmıştır. Bu hedeflerden biri de şehirler ve toplulukların sürdürülebilir olmasıdır. Günümüzde Dünya nüfusunun büyük bir kısmı şehirlerde yaşamaktadır ve çoğu zaman şehirler üniversitelerin de evidir. Şehirler bir yandan yenilik ve fırsatların beşiği iken diğer yandan yoğun yoksulluk ve eşitsizliklerin merkezidir. Bu bağlamda üniversiteler ve onların içinde buldukları kentsel ve kırsal toplulukların ilişkilerinin olumlu yönde sürdürülebilir olması gerekmektedir. SDG 11 başlığı altında Times Yüksek Öğrenim Etki Sıralaması bu gibi duyarlılıklar ile yola çıkarken aynı zamanda sürdürülebilir bir topluluk için üniversitelerin içinde buldukları toplulukların tarihini ve kültürünü nasıl koruduklarını ve bunları sürdürülebilir kılmak için yaptıklarını araştırıp, küresel çapta derecelendirmektedir.

SDG 11 etiketi ilki akademik etkinlikleri kapsamak üzere 4 ana kategoride yapılandırılmıştır. Akademik araştırmalar dışında kalan 3 kategori altında toplam 17 soruya üniversitelerin yanıt vermesi beklenmektedir. Bu başlıklar; Sanat ve Mirasın Desteklenmesi, Sanat ve Miras Harcamaları ve Sürdürülebilir Uygulamalar'dır. T.C. Üsküdar Üniversitesi 2023 yılında toplam 17 küresel sürdürülebilir kalkınma hedefinde uygulamalarının ve kamusal hizmetlerinin değerlendirilmesi için Times Yüksek Öğrenim Etki Sıralamasına başvurmuştur.

SDG 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar etiketinin ilk kategorisi olan Sanat ve Mirasın Desteklenmesi başlığı altında toplam 6 soruya yanıt aranmaktadır. Bu soruların bir kısmı üniversitenin kültürel öneme sahip binalara, doğal mirasa, kütüphanelere ve yeşil alanlara halkın erişimini sağlamak için yaptıklarını içermektedir. Diğer bir kısmı ise tiyatro ve koroların halka açık performansı ile maddi olmayan kültürel mirasın korunmasına yönelik çabaları kapsamaktadır. Üsküdar Üniversitesi, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı üniversite bünyesinde bulunan öğrenci kulüpleriyle birlikte yıl boyu doğa ve kültür gezileri düzenleyerek öğrencilerin sosyalleşmesine olanak sağlarken, doğal ve kültürel miras konusunda öğrencilerin farkındalıklarını artırmayı amaçlamaktadır.

Üsküdar Üniversitesi, kütüphane ve dokümantasyon yönergesi uyarınca üniversite kütüphanesi kamuya açık olup aynı zamanda üniversite kütüphanelerinin tüm elektronik kaynaklarına uzaktan erişim imkânı söz konusudur. Üsküdar Üniversitesi, kütüphane hizmetlerinin yanı sıra düzenlediği projelerle de kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlamaktadır. Üniversitede Aileler, Okuyan Üniversite Okuyan Lise gibi valilik ve bakanlık destekli projeler bu alanda örnek olarak verilebilir. Üsküdar Üniversitesi, yıl boyunca öğrencilere ve halka açık sanatsal etkinlikler düzenleyerek yerel sanata katkı sunmaktadır. Tiyatro oyunları, müzikli eğlenceler, uluslararası öğrencilerin yerel sanat örnekleri, minyatür gibi klasik Türk sanatı örnekleri ve dijital sanat sergileri bunlardan birkaçıdır. Üniversite aynı zamanda yerel folklor, gelenek, dil, bilgi gibi somut olmayan kültürel mirasın kayıt altına alınmasına ve/veya korunmasına yönelik proje örneklerini desteklemektedir. Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsünün düzenlemiş olduğu, Süleyman Çelebi ve Mevlid Programı, Şeb-i Arûs Programı, Aşık Veysel'i Anma Programı, "Kadimden Geleceğe Doğu Batı Köprüsü" projesi bu alandaki çalışmalardan örneklerdir. Üsküdar Üniversitesi ayrıca mekân düzenlemelerine, insanlığın entelektüel hayatı gibi somut olmayan kültürel mirasına katkıda bulunan kişilerin adlarını vermektedir. Bu kapsamda üniversite yerleşkelerindeki salon ve amfilerin isimlerine İbn-i Sina, Fuat Sezgin, Sokrates gibi düşünce tarihinde yer etmiş kişilerin adları verilmiştir. Üniversite tarafından 8 yıldır Yüksek İnsani Değerler Ödülleri kültürel mirasın korunmasında katkı sağlayan kişilere verilmektedir. Ayrıca Üsküdar Üniversitesi kurucu rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'ın

yayınlanmış olduğu bazı kitaplar insanlığın ortak değerleri, toplumun gelenek ve göreneklerinin gelecek kuşaklara aktarılmasını içermektedir.

SDG 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar etiketinin ikinci kategorisi Sanat ve Miras Harcamaları başlığını taşımaktadır. Üsküdar Üniversitesi, toplam üniversite harcamaları içerisinde önemli bir kısmı sanat ve kültürel mirasa yönelik harcamalara ayırarak bu alandaki etkinliklerin sürdürülebilir olmasına katkı sunmaktadır.

SDG 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar etiketinin üçüncü kategorisi Sürdürülebilir Uygulamalar başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında 9 soruya yanıt aranmaktadır. Soruların yarısı toplu taşıma araçlarıyla daha sürdürülebilir işe gidip gelme konusunda üniversitenin duyarlılığını ele almaktadır. Üniversite'nin tüm kampüsleri şehir içindeki toplu taşıma araçlarına yakın konumda olup daha sürdürülebilir bir ulaşım katkı sunmaktadır. Öğrenci ve çalışanlara yönelik servisler karbon salınımının azaltılmasına katkıda bulunurken, öğretim üyelerine ve öğrencilere ücretsiz bisiklet ve elektrikli araç park yeri sağlanmaktadır. Öğretim üyelerine ayrıca ücretsiz otopark hizmeti de sunulmaktadır. Üsküdar Üniversitesi, İstanbul'un merkezi konumunda bulunan Üsküdar semtinde bulunmaktadır. Üsküdar ilçesine kara, deniz ve demiryolu ile ulaşmak mümkündür. Bu nedenle Üsküdar Üniversitesi'nin farklı kampüslerine otobüs, vapur ve metro ile ulaşılabilir. Üniversite'nin merkezi konumu sayesinde şehir merkezinde yer alan farklı yerleşkelerine yaya ulaşımı mümkündür. Üsküdar Üniversitesi, Sürdürülebilir Uygulamalar başlığı altında aynı zamanda uzaktan eğitim yönetmeliğince %30'a kadar uzaktan eğitime izin vermektedir. Bu sürecin işlemesi için üniversite, öğretim üyelerine lisanslı kişisel zoom hesapları satın almış, ALMS ve STIX gibi uzaktan eğitim modülleriyle uzaktan çalışma koşullarını iyileştirmiştir. Üsküdar Üniversitesi, Tıp Fakültesi çalışanlarının konaklaması için bir lojmana sahiptir. 6 daireden oluşan lojmanda zaman zaman konaklama ihtiyacı duyan öğretim üyeleri de kalmaktadır. Aynı zamanda üniversite çalışanlarının konaklama ihtiyaçlarına yönelik birçok otel ile anlaşma söz konusudur. Üniversite, çalışanlarına konaklama olanağı sunduğu gibi öğrencilerine de bu alanda katkı sunmaktadır. Nakkaştepe kız öğrenci yurdu üniversiteye 200 metre yürüme mesafesindedir. Yurt 26 odadan oluşmakta olup 71 öğrenci kapasitesine sahiptir. Ayrıca Üsküdar Üniversitesi'nin birçok kız ve erkek öğrenci yurduyla anlaşması bulunmaktadır. Böylelikle öğrenciler anlaşmalı yurtlarda uygun fiyatlara konaklayabilmektedir.

Üsküdar Üniversitesi, Sürdürülebilir Uygulamalar kapsamında ekonomik eşitsizliklerin giderilmesi ve yoksulluğun önlenmesine yönelik kamu politikalarına destek olmayı amaçlamaktadır. Kalkınma planlarında önceliklerin belirlenmesinde küresel ekonomik sistemin yarattığı eşitsizliklere yönelik çalışmaların yapılması önemlidir. Bu bağlamda Üsküdar Üniversitesi, 2022 yılında ekonomi profesörü Muhammed Yunus'a Yüksek İnsani Değerler ödülünü vermiştir. Ayrıca Üsküdar Üniversitesi İş Sağlığı ve Güvenliği Dairesi Başkanlığı ile İnşaat İşleri Dairesi Başkanlığı konut güvenliği ve politikalarına ilişkin çalışmalar yürütmektedir. Üsküdar Üniversitesi, planlı gelişim sürecinde iş hayatına yönelik projeler üretmekte ve ulusal bilimsel destek programlarından yararlanmaktadır. Bu kapsamda iş sağlığı ve güvenliği alanında TÜBİTAK bursu alınmıştır.

Üsküdar Üniversitesi, İstanbul'un tarihi semtlerinden biri olan Üsküdar'da bulunmaktadır. Bu nedenle üniversitemiz yeni binalar inşa etmek yerine eski iş merkezlerini eğitim ve öğretim alanlarına dönüştürmektedir. Yine ilçenin tarihi mirasına saygı gösterilerek eski binalar eğitim kurumlarına dönüştürülmektedir. Bu sayede Üsküdar ilçesindeki bazı tarihi yapılar özgün halleri korunarak sosyo-kültürel dolaşıma girmiştir. Bu dönüşümde üniversitenin bulunduğu çevre ile uyumlu olacak yatay mimari ve sürdürülebilir enerji formları tercih edilmektedir. Üsküdar Üniversitesi kampüslerinde sürdürülebilirlik fikrinden yola çıkılarak çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Güneş enerjisi panelleri, bahçe sulaması için sondaj sistemi, merkezi ısıtma sistemi ve sensörlü aydınlatma sistemleri bunlardan birkaçıdır. Üniversitemiz, günümüzde küresel ölçekte yaşanan çevre kirliliği ve doğal kaynakların aşırı tüketimi gibi sorunlara karşı duyarlıdır. Üniversitede farklı derslerde sürdürülebilirlik fikri anlatılırken, bu alanda seminerler ve projeler de düzenlenmektedir. Üsküdar Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. İbrahim Özdemir, Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) kapsamında gerçekleştirilen Al Mizan: Dünya Çevre Sözleşmesi'ni hazırlayan komitede yer almaktadır. Bu proje sürdürülebilir çevre anlayışına ilişkin küresel bir bakış açısına sahiptir. Üniversite bünyesindeki çalışma grupları ve araştırma merkezleri de sürdürülebilir çevre konusunda araştırma projeleri geliştirmektedir.

AL-MİZÂN

DÜNYA ÇEVRE SÖZLEŞMESİ

“Göğü Allah yükseltti ve mizânı (dengeyi)
O koydu. Sakın dengeyi bozmayın. Ölçüyü
adâletle tutun ve eksik tartmayın.”
(Kur’ân, 55:7-9)

Üsküdar Üniversitesi SDG 11 Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar etiketi içerisinde yer alan Sanat ve Mirasın Desteklenmesi, Sanat ve Miras Harcamaları ve Sürdürülebilir Uygulamalar kapsamında bütüncül bakış açısıyla içinde bulunduğu toplumun doğal, tarihi ve kültürel çevresini korumak ve sürdürülebilir kılmak için çalışmalarına devam etmektedir.